

KICSI FALUNK

2010. január

VI. évfolyam 1. szám

A KISSZÉKELYI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A KISSZÉKELYI KULTURÁLIS EGYESÜLET LAPJA

A kisszékelyi vízellátás története

Több mint 40 év telt el azóta, hogy 1969-ben üzembe helyezték a kisszékelyi vízművet.

Ebből az alkalomból idéztük fel **Barka Jóska bácsival** Kisszékely vízellátásának történetét.

- Jóska bácsi, hogyan működött a vízszolgáltatás a kezdetekben, mielőtt megépült a vízmű?

Kisszékely község lakosságának vízszükségletét eleinte a házak udvarán ásott kutakból, vagy a közterületen levő közkutakból biztosították. Általában 8 ház tartozott egy közkúthoz.

- Mikor határozta el a község, hogy szükség volna a vízműre? Vízminőségi problémák merültek fel?

1958 nyarán a tanácsülésen vetődött fel a mélyfúrású kút készítése, mivel a község főutcáján az ivóvíz nagyon rossz volt. A felsőbb helyeken, mint például a Kiss utcában megfelelő volt. A Honvéd közí víz (a Kövecsesék előtti közkútból) volt a legjobb a községben, a Telekre is sokan hordták onnan vizet. 1958-ban a Szentháromság téren fúrtak először kutat, de 80 méteren megálltak, mert olyan kemény és vastag kőzetbe ütköztek, hogy három gyémántfúró eltörött, még egyet fúrtak mellé, de azzal ugyanúgy jártak, és nem lett belőle semmi, lezárták.

- Mikor kezdeményezték újra a vízmű létesítését?

A hatvanas évek második felében a község megkereste a Székesfehérvári Vízügyi Igazgatóságot, ők adtak megfelelő szakvéleményt. Ott volt térkép Kisszékely földalatti vízereiről. Kijöttek a helyszínre és megmutatták, hol a vízgyűjtő. Ezután próbált a község kutat fúratni.

- 1958-tól a hatvanas évek végéig sok idő telt el. Miért húzódott el ennyire?

Mert nem volt rá pénz. Megkaptuk a vízjogi engedélyt. Az első fúrt kútban 243 métertől 248 méterig volt a vízréteg. Olyan bő vízlelőhely volt, hogy percenként 400 liter vizet lehetett felhozni. A Székesfehérvári Vízügyi Igazgatóságnak az volt a javaslata, hogy erre a kútra nyugodtan lehet szervezni a törpevízmű társulatot és a törpevízmű megépítését. Először a szervezés nehezen ment. Az első évben nem is sikerült a társulatot összehozni. De a második évben már igen. 1968. január 1-jével indult a Törpevízmű Társulás.

- Milyen társulás volt ez? Kiből állt?

A társulás tagjai a község lakossága volt. Az egész községet érintette. A megépítés költsége a lakosságra volt kivetve. A kivitelező kétfélmillió négyszázezer forintért vállalta el a törpevízmű megépítését.

- Ez akkor nagyon nagy összeg volt. Hogyan tudták ezt előteremteni?

A Vízmű Társulás a kivitelezővel meg egyezett, hogy a földmunkát a község fogja elvégezni. Egy-egy ingatlan tulajdonosára 19 méter árokásás volt kimérve. A csövek lefektetése után az árkot be is kellett temetni. Ezzel a kivitelezési költség 500 ezer forinttal csökkent. A Székesfehérvári Vízügyi Igazgatóság is hozzájárult 400 ezer forinttal. A Vízmű Társulás hitelt vett fel a banktól a kivitelezés költségeire, 5 éves futamidőre, de a társadalmi munkának és a Vízügy hozzájárulásának köszönhetően az öt év helyett három és fél évig kellett csak fizetni. Az évi kivetés 636 Ft volt ingatlanonként.

- Hogyan történt a megépítése?

A Dombóvári Vízügyi Társulás vállalta el a kivitelezést. A csövek fektetését, szerelését ők végezték el, a két 50 m³-es medencét, valamint a vízmű gépházát is ők építették meg. Amikor elkészült, elindulhatott a rendszer.

Mivel kísérleti vízmű épült és mivel a kútunk bő vizet adott, így megkaptuk egy kútra a vízmű építési engedélyt, annak ellenére, hogy már az akkori szabályok szerint is vízművet csak két kútra lehetett

Folytatás a 2. oldalon

Közhírré tétetik...

Tisztelt Támogató Olvasó!

A személyi jövedelemadóról szóló törvény lehetővé teszi, hogy az adózó személy adójának egy százalékáról döntsön egy civil szervezet javára.

Kérjük Önöket, hogy az adóbevallásuk elkészítésénél az 1% felajánlására kezdeményeztettként a kisszékelyi egyesületet jelöljék meg, hiszen így közvetlenül a települést segítik forintjaikkal. Ellenkező esetben ez az egy százalék a község számára elvész és a központi alapba kerül.

*Kérjük ajánlja fel adójának
1%-át
egyesületünk javára!*

A kedvezményezett adószáma:

18859074-1-17

A kedvezményezett neve:

Kisszékelyi Kulturális Egyesület

HÁZIORVOSI RENDELÉS

2009. december 1-től *DR. PATAKI LÁSZLÓ* házi orvos rendel Kisszékelyben szerdán 13.00 órától.

Szerdánként 10.30 órától az ápolónő a kisszékelyi rendelőben tartózkodik, receptírás és egyéb adminisztrációs ügyben nála lehet jelentkezni.

A doktor úr *ügyeleti ideje* munkanapokon reggel 8.00 órától – délután 16.00 óráig tart.

Telefonszáma:

74/598-018 vagy **06-30/98-51-331**

Rendelési ideje *Tolnanémediben:*

Hétfőn 13.00 órától

Szerdán 14.30 órától

Pénteken 13.00 órától

FALUGAZDÁSZ

Körzetünkben új falugazdász, *Kótai János* látja el a feladatokat.

Fogadóórája **hétfői** napokon van **10.00 és 12.00 óra között.**

Mobiltelefonján bármikor kereshető a **30/636-6392** telefonszámon.

Könyvtári nyitvatartás:

szerda: 16-21, péntek: 16-20, szombat: 10-12 és 16-20, vasárnap: 15-17 óra.

Fogadóórák

Körjegyző: csütörtök 8-tól - 16 óráig
Körzeti megbízott: minden hónap első hetében 11-től - 12 óráig a Hivatalban.

Februári miserend:

Február 6. szombat – 15.00 – szentmise

Február 14. vasárnap – 11.30 – szentmise

Február 21. vasárnap – 11.30 – igeliturgia

Február 27. szombat – 15.00 – szentmise

Közérdekű telefonszámok:

Simontornyai Központi Orvosi Ügyelet:
74/318-104

Dr. Nagy Péter Kristóf állatorvos:

Mobil: 06-30-499-38-06

engedélyezni. Szívás és nyomás egy vezetéken ment, valamint bevezették a HÓDI-féle távvezérlést. Lent volt egy műszer a kútnál, és jelezte a medence megtelését. Három hónapig működött, majd elromlott. A gépkezelő elfelejtette megnézni a medencét, nem vette észre, hogy elromlott a távvezérlő, és túlnyomta a medencéket, akkor billent meg az egyik medence.

- Hogyan teltek később a vízszolgáltatás hétköznapjai?

Amikor megépült a vízmű, a Vízmű Társulás feloszlott, a vízművet pedig átvette kezelésre a Simontornyai Vízmű Társulás (mai nevén SióVíz Kft.), azóta is ők üzemeltetik. A magánbekötéseket már ők ren-

Folytatás az 1. oldalról

A kisszékelyi vízellátás története

dezték. Bekötések folyamatosan történtek, az első két évben kb. 100 bekötés történt. Elég drága volt a bekötési díj, a község zöme a közkutakból nyerte a vizet. Közkutak 200 m-enként voltak. A 6 km vízvezetéken 37 közkút, 21 tűzcsap épült.

Már a vízmű engedélyezésénél kötelezték a kivitelezőt, hogy még egy kutat fúrasson, ezt a második kutat már a Simontornyai Vízmű fúratta.

A vízmű működésével a lakosság nagyon meg volt elégedve. Nagyon jó vízre tettünk szert.

A SióVíz Kft-től *Soós József*et kérdeztem a jelenlegi állapotról:

- Milyen napjainkban a kisszékelyi vízi közmű helyzete?

Jelenleg a II-es kutat használjuk. A vízminőség jó. A vezeték az akkor divatos AC – azbesztcement – csövekből készült. Ma már korszerűbb technikákat alkalmaznak, éppen ezért a vezetékre ráférne egy korszerűsítés. A közkutak jelentős részét lezártuk. A mai

jogszabályok szerint már csak mérőórával ellátott közkutak lehet üzemeltetni, melynek mért fogyasztását az önkormányzatnak kell kifizetnie. Mivel Kisszékely üdülőfalú jellegű település, lehet, hogy több közkút működésére volna igény.

- Mivel a SióVíz Kft-ben 49 % tulajdoni részesedésű a Pécsi Vízmű Zrt., mennyiben érinti a céget, illetve érintheti-e településünket a híradásokban hallott zűrzavar, amely a Pécsi Vízmű körül kialakult?

A cégünket természetesen érinti. Nem tudjuk bonyolítani banki ügyleteinket, nem tudunk számlázni, és egyéb gazdálkodási gondjaink keletkeztek. A zavaros helyzet azonban nem okoz problémát az üzemeltetésben, nem befolyásolja a vízbiztonságot.

Köszönöm Barka Józsefnek és Soós Józsefnek, hogy beszélgetőpartnereim voltak.

Pajor Ágnes

Csepregi Ferenc

„A társadalom életében
a ma nem érthető meg
a tegnapi nélkül.”

Mályusz Elemér

Múltidéző

Az előző lapszámokban kezdtünk olyan időszakokat és eseményeket felidézni, amelyek Kiszékely történetének fontos, meghatározó eseményei voltak. Apámmal - még élt - gyakran beszélgettünk ezekről, szívesen osztotta meg velem ezeket az emlékeket, sőt némelyik történetet le is jegyezte. Most a kiszékelyi kövesút építéséről szóló történet következik, édesapám tollából.

“A történelmi Magyarországon 1914-ben a teljes úthálózat hossza 74500 km volt, ebből 12185 km volt állami kezelésben. A falvak egyharmadának nem volt burkolt útja. Az első világháborút követő években Magyarországon elsősorban az olcsóbb és a kisebb bitumen mennyiségek felhasználását igénylő hígított bitumenes (ítatott kötőzúzalékos és - kevert) aszfaltmakadámok építése került előtérbe.

Az 1930-as évektől népszövetségi kölcsönökből jelentős utépítések indultak be az országban. Megkezdődött a hazai fő és mellékútvonalak korszerűsítése, valamint a bekötő utak építése.

A faluba vezető kövesutat 1935-ben építették meg. A munka nagy részét kézi munkával végezték.

Az útalap kialakításán kubikusok dolgoztak. A falu végén a Göbécsből (Zrínyi utca) kijövő árok hídjától a Borbély Lajos báciig nagy töltést kellett készíteni, mert a régi út alacsonyabban vezetett. A töltéshez szükséges föld nagy részét mitőlünk partolták és hordták ki. Az udvar vége azelőtt kb. 15-20 méterrel előrébb volt. A hegyre Joóék felől is fel lehetett menni lovakkal, a hegyet művelni. A kubikusok a földért cserébe egy búbos kemencét alakítottak ki a

partból. Ez annyira jól sikerült, hogy ottjártakor még a gyönki főszolgabíró is megnézte és megdicsérte.

Az út nyomvonala majdnem teljes hosszában követte a régi országút nyomvonalát. Ettől csak az elágazónál tért el. A eredeti országút nem a mostani elágazónál kezdődött hanem a Tolnanémedi faluvégén található buszmegállóval szemben, és az elágazótól kb. 400 m-re egy fa hídon átvezetve csatlakozott a mai úthoz. A régi útszakasz két oldalán a szederfákkal az 1970-es évekig megvolt. Ekkor a fákat kivágták, a hidat lebontották, az utat pedig beszántották. Úgy látszik akkor ennek a kb. egy hektár földnek a termése hiányzott az öt éves terv teljesítéséhez.

Az utat Tolnanémedi felől Kiszékely felé haladva kezdték építeni. Az úthoz felhasznált szürke terméskő a Tolnanémedi vasútállomásra érkezett vagonokban. A nagyobb köveket a régi földes út mellé lovas kocsikkal hordták ki. A kövek egy részét, - kb. felét - 4-5 cm nagyságú szabálytalan darabokra törték kézi erővel. Kiszékelyi és környékbeli emberek napszámosként törték a követ. Napokon keresztül ott ültek a munkások az út szélén és a lábuk között kalapáccsal törték a követ. Az összetört követ koporsófedél alakú formára kellett összerakni, felhalmozni. Egy fekvő háromszög alakú kőhatárnak egy vagy fél köbméternek kellett lennie, mert köbméterre fizettek. A Csepregi ángyi testvére, Borbás Jóska bátyánk is a kötörök között volt, erre az egyre emlékszem. Az út alapjaként a kövek másik részét egy-két kisméretű téglá nagyságúra törték. Ez került alulra, ezt gőz úthengerrel behengerezték, majd következtek az apróbb méretűek, majd újra az úthenger.

Amikor a falu közelében és a faluban végezték a munkát, a gőzhajtású úthengernél és a szerkocsinál, valamint a gépész és a munkavezető lakókocsijánál éjjeliőrként dolgozott édesapám (vitéz Csepregi Ferenc), aki addigra kezdett lábadozni az agyvérzésből. Vigyázni kellett a szerszámokra, a gépalkatrészekre, de főképpen a szénre, amivel a gőzgépet fűtötték. A gépészt emlékeim szerint Hertainak, a művezetőt Szajkónak hívták. A gépész középkorú, 40-50 év közötti, a munkavezető 30 év körüli, jóképű, magas, szőke hajú férfi volt. Mindkettő körül forgott egy-két kikapósabb csinos kiszékelyi asszony illetve lány. Tartósabb kapcsolatot egy csinos jobb módú lány alakított ki a művezetővel, de az útépítés befejeztével ő is hoppon maradt, mert a Szajkó tovább állt az úthengerrel.

A kövesutak, országutak gondozására jelentek meg a vármegye által (gyengén) fizetett útörök (útmester, útkaparó), akik egy-egy útszakasz folyamatos karbantartását végezték. Fő feladatuk a kátyúk, gödrök betemetése, az út felszínének egyengetése, az átereszek, az útpadka és a töltésoldalak tisztogatása volt. Munkájukat egykerékű talicska, gereblye, lapát, kapa stb. segítségével végezték.”

Olvasóink írták

Kalászcukor

Mire feljöttem a lépcsőkön, pihenésre kényszerülök. Leülök az üres, használaton kívüli, hideg hálószobában. Megpihenek.

Szemem odatéved a korondi vázában álló kalászcukorra. A kalászcukor sárgák, egészségesek, duzzadó magokkal teltek, nem is tudom, milyen gabonafajta, búza, árpa, vagy más, de a jövőendő élet lehetőségét rejtik magukban. Régen így is hívták: az ÉLET. Csak most tudom, mennyire találó ez a régi szóhasználat. Itt áll az Ő vázájában régóta, legalább tíz éve. Kedves nekem. Mennyi emléket őriz, számtalan esemény tanúja volt a családban.

Hányszor kellett menekítenem a sarokba, a virgonckodó unokák és keresztgyerekek elől! Csicseregve, olykor sikítózva rohantam, önfeledten játszó siserahadtól óvni. Most üres a szoba, csend van, és hideg. Mióta a gyerekekből felnőttek lettek, itt már nem kell fűteni... Időnként rövid telefonok, hírek jönnek-mennek. Vizsgáknak drukkolunk, nagy szerelmek csendes szemlélői vagyunk, és a születésnap tortákon egyre több a gyertya. Így van ez jól, mi is, ők is, gyűjtögetjük a szép, szívet melengető emlékeket.

A nagyon megritkuló közös nyaralásokról készült filmek újranézése hozza vissza a régi idők meghitt melegségét, a

napsugaras nyarakat. Elnézem ezeket a kalászcukorokat: - a szemem előtt lett az elhullott magokból előbb pár centis növényke, (pedig balsorsuk a murva repedéseibe szórta őket). Aztán érezték a tavaszi föld melegét, és semmivel össze nem téveszthető illátát, lágy meleg szellő ringatta, orkán cibálta őket. Cirógatta a nap, máskor majdnem kiégette, hajnali harmat frissítette, a lezúduló víz majdnem kifordította a gyökereiket. Érezték a májusi bodzavirágok édes, olykor már szinte émelyítő illátát, látták az akácvirágok elhulló havazását. Mennyi-mennyi szépséget idéz a látásuk, és a helyet, ahol születtek, a kisszékelyi Temető utcát. Az itt eltöltött majdnem 25 évet. Az emberi kapcsolatokat, arcokat, neveket és érzéseket. A nyári estéket, a csillagos eget, a természet örök megújulását, és a reményt, hogy: - míg a világ forog - mindig lesz valaki, aki ezeket észreveszi, és értékeli... Ez a falu otthont ad még számos évszázadon át az EMBEREKNEK.

Itt őrzöm, ebben a vázában, ezt a harc-edzett kalászt, közös emlékeinket és életünket.

Olyan jó ránézni, és emlékezni... felidézni ezt a sok szépséget, főleg így január elején a hideg téli napokon.

UI: Ezúton kívánok mindenkinek sikerekben, és minden földi jóban gazdag boldog új évet.

Tisztelettel:

Bujdos Miklósné

Téli arc bőr ápolás!

Ezzel a témával hölgy olvasóinknak szeretnék egy kicsit kedveskedni. Ebben a hónapban arc bőrünk ápolására szeretnék bővebben kitérni. Minden évszaknak megvan bőrünkre gyakorolt hatása. Nyáron főként az UV sugarak, télen pedig a hideg, a szél, a kinti és benti hőmérsékletváltozás erősen befolyásolja bőrünket, kipirosodást, kiszáradást, viszketést okozhat. A táplálkozás is befolyásoló tényező lehet, ezekben a hónapokban kevesebb friss zöldség illetve gyümölcs kerül be a szervezetünkbe.

Bőr ápolási tanácsok:

1. Első lépésként nagyon fontos az arc alapos letisztítása, az egész napos szennyeződések eltávolítása. Télen, hűvös időszakban krémes hidratáló lemosót (arctej) használjunk. A bőrt sose nyúzzuk, dörzsöljük, mert az még jobban irritálhatja az amúgy is érzékeny, száraz bőrt. Langyos vízzel öblítsük le, majd itassuk fel szárazra, törülközővel.

2. Az arctej után használjunk tonikot, ez felfrissíti bőrünket. A tonik legyen mindig alkoholmentes, kevésbé irritálja a bőrt. Aloe verás tonikot ajánlok, mert nagyon jó hatással van a bőrre, kellemes, friss érzetet ad.

3. Hetente legalább egyszer radírozunk, ezzel eltávolítjuk az elhalt hámréteget. Radírként otthon használhatunk sót vagy kristálycukrot, amit pl. olívaolajjal összekeverhetünk, hogy könnyebben fel tudjuk vinni bőrünkre. A radír nemcsak abban segít, hogy eltávolítsuk az elhalt hámréteget, hanem a durvább szemcsék a vérkeringést is fokozzák. Körkörös mozdulatokkal finoman dörzsöljük végig arcunkat és testünket. Az érzékeny területeket - a szemkörnyéket és az irritált részeket - kíméljük meg. Ha végeztünk, akkor mossuk le langyos vízzel és itassuk fel szárazra.

4. Ha kilépünk a lakásból, kenjük be arcunkat, kezünket, fülünket zsírosabb krémekkel, így védhetjük a hideg hatásának legjobban kitett testrészeinket. Egy kis odafigyeléssel bőrünk télen is gyönyörű és egészséges lehet.

Cseke Veronika

Jövők energiája

Az elmúlt év tavaszán az Országgyűlés elvi jóváhagyását adta a paksi atomerőmű telephelyén új atomerőművi blokk(ok) megépítésének előkészítésére. Az atomerőmű biztonságos, környezetbarát és gazdaságos üzemeltetésének megismerését célozza a Paksi Atomerőmű Zrt. látványos tájékoztató-kamion programja.

M e g h í v j u k

Önt a Paksi Atomerőmű Zrt. ingyenesen látogatható tájékoztató kamionjára, amely

**2010. február 19. (péntek),
8.00-17.00 óra között**

tekinthető meg a **Művelődési Ház** előtt. A kiállítás tárgya: **A paksi atomerőmű működése és tervezett bővítése.**

Jöjjön el, mondja el gondolatait, észrevételeit, és tegye fel kérdéseit az atomerőművel kapcsolatban!

A Paksi Atomerőmű 2010 éves naptárát az Önkormányzat házhoz kézbesítette. A nem állandó lakosok (nyaralók) a Hivatalban átvehetik.

KICSI FALUNK

**Felelős kiadó:
Keresztes László és
Pajor Ágnes**

**Szerkesztő:
Lelkes Györgyné
Lelkes György**

**Elérhetőségünk:
7082 Kisszékely,
Szabadság u. 2.
kicsifalunk@freemail.hu
(06-74)-403-144**